

Логічні закони

Дискретна математика

Лекція 2

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

У логіці атом, чи складне висловлення називають *формулою*. Вивчаючи формули, розглядають два аспекти — синтаксис і семантику.

Синтаксис — це сукупність правил, які дають змогу будувати формули та розпізнавати правильні формули серед послідовностей символів. Формули в логіці висловлень визначають за такими правилами:

- атом — це формула;
- якщо α — формула, то $\bar{\alpha}$ — також формула;
- якщо α і β — формули, то $\alpha \wedge \beta$, $\alpha \vee \beta$, $\alpha \Rightarrow \beta$, $\alpha \Leftrightarrow \beta$ — формули;
- формули утворюються лише скінченною кількістю застосувань вище наведених правил.

Семантика — це сукупність правил, за якими формулам надають значень істинності. Семантику логічних операцій зручно задавати у вигляді таблиць істинності, як це ми визначали раніше для логічних операцій.

Логічним законом називається тотожно-істинна логічна формула, тобто така формула, яка істинна завжди, тобто при будь-якому наборі значень істинності.

Логічні закони, і лише вони становлять загальні форми правильного мислення. Тому вони найбільш цікаві для логіки.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.
Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.
Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.
Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Як довести логічний закон? Для цього є принаймні три способи.

Перший — *складання таблиці істинності*. Зрозуміло, що логічна формула буде тотожно-істинна тоді й лише тоді, коли останній стовпець її таблиці істинності складається лише з одиниць.

Іноколи швидше приводить до мети другий спосіб доведення логічних законів, який полягає в тому, що безпосередньо на підставі означення логічних операцій упевнюються, що формула не може набувати значення нуля. Нарешті, третій спосіб ґрунтується на тотожних перетвореннях логічних формул.

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ ("якщо X , то X ").

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \bar{X}}$ ("не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\bar{X}$ ").

Доведення:

X	$\bar{X}$	$X \wedge \bar{X}$	$\overline{X \wedge \bar{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \bar{X}$ ("з висловлень X і $\bar{X}$ принаймні одне істинне").

Доведення:

X	$\bar{X}$	$X \vee \bar{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ ("якщо X , то X ").

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ ("не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ ("з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ (“з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ (“з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ ("якщо X , то X ").

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ ("не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ ("з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ ("якщо X , то X ").

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ ("не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ ("з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ (“з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ ("якщо X , то X ").

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ ("не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ ("з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне").

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. **Закон тотожності:** $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. **Закон суперечності:** $\overline{X \wedge \overline{X}}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. **Закон вилучення третього:** $X \vee \overline{X}$ (“з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $\overline{X \wedge \overline{X}}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\overline{X}$ ”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \wedge \overline{X}$	$\overline{X \wedge \overline{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \overline{X}$ (“з висловлень X і $\overline{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\overline{X}$	$X \vee \overline{X}$
0	1	1
1	0	1

Основні логічні закони:

1. Закон тотожності: $X \rightarrow X$ (“якщо X , то X ”).

Доведення:

X	X	$X \rightarrow X$
0	0	1
1	1	1

2. Закон суперечності: $X \wedge \bar{X}$ (“не можуть бути одночасно істинними висловлення X і $\bar{X}$ ”).

Доведення:

X	$\bar{X}$	$X \wedge \bar{X}$	$\overline{X \wedge \bar{X}}$
0	1	0	1
1	0	0	1

3. Закон вилучення третього: $X \vee \bar{X}$ (“з висловлень X і $\bar{X}$ принаймні одне істинне”).

Доведення:

X	$\bar{X}$	$X \vee \bar{X}$
0	1	1
1	0	1

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg\neg X = X$ Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(X \vee Y) = \neg X \wedge \neg Y$$

$$\neg(X \wedge Y) = \neg X \vee \neg Y$$

Доведення:

X	Y	$\neg(X \vee Y)$	$\neg X \wedge \neg Y$
0	0	1	1
0	1	0	0
1	0	0	0
1	1	0	0

X	Y	$\neg(X \wedge Y)$	$\neg X \vee \neg Y$
0	0	1	1
0	1	1	1
1	0	1	1
1	1	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg\neg X = X$ Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(X \vee Y) = \neg X \wedge \neg Y$$

$$\neg(X \wedge Y) = \neg X \vee \neg Y$$

Доведення:

X	Y	$\neg(X \vee Y)$	$\neg X \wedge \neg Y$
0	0	1	1
0	1	0	0
1	0	0	0
1	1	0	0

X	Y	$\neg(X \wedge Y)$	$\neg X \vee \neg Y$
0	0	1	1
0	1	1	1
1	0	1	1
1	1	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg\neg A = A$ Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(A \vee B) = \neg A \wedge \neg B$$

$$\neg(A \wedge B) = \neg A \vee \neg B$$

Доведення:

A	B	$\neg(A \vee B)$	$\neg A \wedge \neg B$
і	і	н	н
і	н	н	н
і	л	н	н
н	і	н	н
н	н	і	і
н	л	і	і
л	і	і	і
л	л	і	і

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg(\neg A) = A$ Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(A \vee B) = \neg A \wedge \neg B$$

$$\neg(A \wedge B) = \neg A \vee \neg B$$

Доведення:

A	B	$\neg(A \vee B)$	$\neg A \wedge \neg B$
і	і	н	н
і	н	н	н
і	л	н	н
н	і	н	н
н	н	і	і
н	л	і	і
л	і	і	і
л	л	і	і

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg(\neg A) = A$ Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(A \vee B) = \neg A \wedge \neg B$$

$$\neg(A \wedge B) = \neg A \vee \neg B$$

Доведення:

A	B	$\neg(A \vee B)$	$\neg A \wedge \neg B$
і	і	н	н
і	н	н	н
і	л	н	н
н	і	н	н
н	н	і	і
н	л	і	і
л	і	і	і
л	л	і	і

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\neg(\neg A) = A$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

$$\neg(A \vee B) = \neg A \wedge \neg B$$

$$\neg(A \wedge B) = \neg A \vee \neg B$$

Доведення:

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

а)

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

а)

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

б)

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

а)

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

б)

Лекція 2. Логічні закони

Особливо важливе значення мають *тотожно-істинні еквівалентності*, які позначаються звичайним знаком “=”.

Як можна довести логічну рівність $S = T$? Рівність $S = T$ буде істинна тоді й лише тоді, коли формули S і T на будь-яких наборах мають однакові значення істинності.

4. Закон подвійного заперечення: $\overline{\overline{X}} = X$. Доведення очевидне.

5. Формули (закони) де Моргана:

а) $\overline{X \vee Y} = \overline{X} \wedge \overline{Y}$,

б) $\overline{X \wedge Y} = \overline{X} \vee \overline{Y}$.

Доведення:

а)

X	Y	$X \vee Y$	$\overline{X \vee Y}$	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \wedge \overline{Y}$
0	0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	1	0
1	1	1	0	0	0	0

б)

X	Y	$\overline{X}$	$\overline{Y}$	$\overline{X} \vee \overline{Y}$	$\overline{X \wedge Y}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	1	1
1	1	0	0	0	0

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$а) X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$б) X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$в) X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$г) X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$ґ) X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

- а) диз'юнкцію та заперечення;
- або
- б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$а) X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$б) X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$в) X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$г) X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$ґ) X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$а) X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$б) X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$в) X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$г) X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$д) X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$а) X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$б) X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$в) X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$г) X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$ґ) X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

- а) диз'юнкцію та заперечення;
- або
- б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{г) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

- а) диз'юнкцію та заперечення;
- або
- б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

- а) диз'юнкцію та заперечення;
- або
- б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Лекція 2. Логічні закони

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Як побачимо далі, логічні операції не незалежні, одні з них можна виразити через інші. Наприклад:

$$\text{а) } X \vee Y = \overline{\overline{X} \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{б) } X \wedge Y = \overline{\overline{X} \vee \overline{Y}};$$

$$\text{в) } X \rightarrow Y = \overline{X} \vee Y;$$

$$\text{г) } X \rightarrow Y = \overline{X \wedge \overline{Y}};$$

$$\text{ґ) } X \sim Y = (X \rightarrow Y) \wedge (Y \rightarrow X).$$

Отже, диз'юнкція виражається через кон'юнкцію і заперечення а); кон'юнкція — через диз'юнкцію та заперечення б); імплікація — через диз'юнкцію та заперечення в), або — через кон'юнкцію та заперечення г); еквіваленцію — через імплікацію та кон'юнкцію. Ми пропонуємо самостійно довести вище перелічені логічні рівності.

Отож, всі логічні операції можна виразити через

а) диз'юнкцію та заперечення;

або

б) кон'юнкцію та заперечення.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктивній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктивній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктивній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктивній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- 1 $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- 2 $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- 1 $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- 2 $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \dots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \dots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- 1 $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- 2 $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- 1 $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- 2 $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

Кажуть, що формула α записана

- в *кон'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \wedge \alpha_2 \wedge \cdots \wedge \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою диз'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними;

- в *диз'юнктній нормальній формі*, якщо воно має вигляд

$$\alpha = \alpha_1 \vee \alpha_2 \vee \cdots \vee \alpha_n \quad (n \geq 2),$$

де кожна з формул $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є атомом, або його запереченням, або їхньою кон'юнкцією, а всі формули $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n$ є різними.

Приклад 1.1.2

Нехай α, β і γ — атоми. Тоді:

- 1 $\omega = (\alpha \vee \bar{\beta} \vee \bar{\gamma}) \wedge (\bar{\alpha} \vee \beta)$ — формула, записана в кон'юнктній нормальній формі;
- 2 $\omega = (\alpha \wedge \bar{\beta} \wedge \bar{\gamma}) \vee (\bar{\alpha} \wedge \beta)$ — формула, записана в диз'юнктній нормальній формі.

4. Закон контрапозиції:

$$X \rightarrow Y = \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$$

Доведення:

X	Y	$X \rightarrow Y$	$\bar{Y}$	$\bar{X}$	$\bar{Y} \rightarrow \bar{X}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	1

4. Закон контрапозиції:

$$X \rightarrow Y = \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$$

Доведення:

X	Y	$X \rightarrow Y$	$\bar{Y}$	$\bar{X}$	$\bar{Y} \rightarrow \bar{X}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	1

4. Закон контрапозиції:

$$X \rightarrow Y = \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$$

Доведення:

X	Y	$X \rightarrow Y$	$\bar{Y}$	$\bar{X}$	$\bar{Y} \rightarrow \bar{X}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	1

4. Закон контрапозиції:

$$X \rightarrow Y = \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$$

Доведення:

X	Y	$X \rightarrow Y$	$\bar{Y}$	$\bar{X}$	$\bar{Y} \rightarrow \bar{X}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	1

4. Закон контрапозиції:

$$X \rightarrow Y = \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$$

Доведення:

X	Y	$X \rightarrow Y$	$\bar{Y}$	$\bar{X}$	$\bar{Y} \rightarrow \bar{X}$
0	0	1	1	1	1
0	1	1	0	1	1
1	0	0	1	0	0
1	1	1	0	0	1

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(1) закон ідентичності

(2) закон контрадикції

(3) закон тавтології

(4) закон дистрибутивності

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

(ii) закони поглинання:

(iii) закони тотожності:

(iv) закони домінування:

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) \quad X \vee X = X;$$

$$(i_2) \quad X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) \quad (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) \quad (X \wedge Y) \wedge X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) \quad X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) \quad X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) \quad X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) \quad X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \wedge X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_3) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_4) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) \quad X \vee X = X;$$

$$(i_2) \quad X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) \quad (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) \quad (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) \quad X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) \quad X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) \quad X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) \quad X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Вправа 1.1.7

Доведіть такі закони:

(i) закони ідемпотентності:

$$(i_1) X \vee X = X;$$

$$(i_2) X \wedge X = X;$$

(ii) закони поглинання:

$$(ii_1) (X \vee Y) \vee X = X;$$

$$(ii_2) (X \wedge Y) \vee X = X;$$

(iii) закони тотожності:

$$(iii_1) X \vee 0 = X;$$

$$(iii_2) X \wedge 1 = X;$$

(iii) закони домінування:

$$(iii_1) X \vee 1 = 1;$$

$$(iii_2) X \wedge 0 = 0.$$

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо $x \in X$, то $x \in Y$.

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо $x \in Y$, то $x \in X$.

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає $x \in X$, то немає $x \in Y$.

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо $x \in X$, то $x \in Y$.

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо $x \in Y$, то $x \in X$.

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо $x \in X$, то $x \in Y$.

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо $x \in Y$, то $x \in X$.

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається **оберненою теоремою**.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається **протилежною теоремою**. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо $x \in X$, то $x \in Y$.

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо $x \in Y$, то $x \in X$.

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо $x \in X$, то $x \in Y$.

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо $x \in Y$, то $x \in X$.

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\overline{X} \rightarrow \overline{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

Лекція 2. Логічні закони

Відповідно до варіантів імплікації в математиці розглядаються зв'язки між теоремами. Якщо $X \rightarrow Y$ — дана теорема, то її конверсія $Y \rightarrow X$ називається *оберненою теоремою*.

Конверсія контрапозиції $\bar{X} \rightarrow \bar{Y}$ називається *протилежною теоремою*. З нашого означення випливає, що формулювання оберненої теореми можна отримати, помінявши місцями умову та висновок.

Теорема 1.1.3

Якщо ϵX , то ϵY .

Теорема 1.1.4 (обернена до теореми 1.1.3)

Якщо ϵY , то ϵX .

Теорема 1.1.5 (протилежна до теореми 1.1.3)

Якщо немає X , то немає Y .

За законом контрапозиції, довівши яку-небудь теорему, ми довели для неї обернену до протилежної (контрапозицію). Отже, з теореми “Якщо точка лежить на бісектрисі кута, то вона однаково віддалена від сторін кута” автоматично випливає твердження: “Якщо точка не однаково віддалена від сторін кута, то вона не лежить на його бісектрисі”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

З імплікацією тісно пов'язане питання про *необхідність і достатність* умов, дуже важливе для математики. Означення такі: якщо імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то істинність висловлення Y називають *необхідною умовою* для істинності висловлення X . Коротше: якщо істинно $X \rightarrow Y$, то Y — *необхідна умова* для X , а X — *достатня умова* для Y .

Такі назви пояснюються тим, що коли імплікація $X \rightarrow Y$ істинна, то для вірності X необхідно, щоб було вірним і Y , а вірність X достатня для вірності Y .

Наприклад, твердження “Якщо ціле число закінчується нулем, то воно ділиться на 2” можна інакше висловити так: “Для того, щоб ціле число закінчувалося нулем, необхідно, щоб воно ділилося на 2”, або “Для того, щоб число ділилось на 2, достатньо, щоб воно закінчувалося нулем”.

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Доведення від супротивного

Легко переконатися, що істинні такі формули:

$$C1) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X};$$

$$C2) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y;$$

$$C3) X \rightarrow Y = X \wedge \bar{Y} \rightarrow 0.$$

Ці рівності означають таке: щоб довести, що з X випливає Y , досить довести, що коли X правильне, а Y неправильне, то C1) — неправильне; C2) Y — правильне; C3) прийдемо до суперечності.

Вправа 1.1.8

Доведіть логічні рівності C1) — C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

- 1) Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, перетинаються в точці, то кутами при вершині цих двох прямих є куті, тоді вони перпендикулярні (С1).
- 2) Якщо дві прямих, що лежать на площині (С1), перетинаються в одній площині, тоді куті, тоді, маємо $(\angle 1 = \angle 2)$. Тоді вони перпендикулярні і утворюють чотирикутник з прямою кутом і перпендикулярними сторонами, а отже – рівносторонній, чи квадратний трикутник. Як в даному випадку, маємо кут $(\angle 1)$, тоді, ми довели, що $\angle 1 = \angle 2 = 90^\circ$, а отже $\angle 2 = 90^\circ$.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: С1), С2) або С3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що $(X \wedge \bar{Y})$. Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$)

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що $(X \wedge \bar{Y})$. Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

- 2.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде перекоонатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо x — просте число (X), то існує більше за нього просте число y (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові (X). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо x — просте число (X), то існує більше за нього просте число y (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо x — просте число (X), то існує більше за нього просте число y (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо x — просте число (X), то існує більше за нього просте число y (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо x — просте число (X), то існує більше за нього просте число y (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного.

Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Приклад 1.1.6

Доведемо методом від супротивного такі теореми:

1. Якщо дві прямі, які лежать в одній площині, в перетині з третьою утворюють рівні відповідні кути, то ці прямі паралельні ($X \rightarrow Y$).

Доведення. Припустимо, що вони не паралельні ($\bar{Y}$), хоч і утворюють рівні відповідні кути (X), тобто, що ($X \wedge \bar{Y}$). Тоді прямі перетинаються й утворюють трикутник, у якому один з відповідних кутів буде внутрішнім, а другий — зовнішнім, не суміжним з ним. Як відомо, такі кути не однакові ($\bar{X}$). Отже, ми довели, що $X \wedge \bar{Y} \rightarrow \bar{X}$, а отже $X \rightarrow Y$.

2. Доведемо класичну теорему Евкліда про нескінченність множини простих чисел. Сформулюємо її так: якщо n — просте число (X), то існує більше за нього просте число q (Y). Тобто $X \rightarrow Y$.

Доведення. Нехай p — найбільше просте число, тобто не існує більшого за нього ($X \wedge \bar{Y}$). Розглянемо число $Q = 2 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot p + 1$. Число Q або просте, або складене. Якщо воно просте, то, оскільки воно більше за p , твердження Y вірне, тобто $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Якщо ж Q складене, то воно ділиться на якесь просте число q . Але на прості числа $2, 3, 5, \dots, p$ число Q не ділиться, бо при діленні на кожне з них отримується остача 1. Отже, число q відмінне від усіх простих $2, 3, 5, \dots, p$, тобто $Q > p$. І в цьому випадку існує просте число, більше за p : $X \wedge \bar{Y} \rightarrow Y$. Отож, завжди вірна імплікація $X \rightarrow Y$. Це й означає, що множина простих чисел нескінченна.

Надалі ми часто користуватимемося методом доведення від супротивного. Проаналізувавши хід наших міркувань, завжди можна буде переконатися, що ми користувались одним із правил: C1), C2) або C3).

Дякую за увагу!!!